

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับประถมศึกษาปีที่ 6
Development of Textbooks Reading Entitled “Conserving
Renu Nakhon Local Wisdom” in Thai Learning
Substance Group for Prathom Suksa 6

ผู้วิจัย นางรัชพร ครโสภา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2) ดร.พจมาน ชำนาญกิจ

Researcher : Mrs. Ruchaporn Consopa;

Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Bhumbhong Jomhonghibhat (2) Dr.Potchaman Chamnankit

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านระหว่างก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 3) ศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม 2. แผนการจัดการเรียนรู้ 3. แบบวัดทักษะการอ่าน 4. แบบวัดเจตคติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดงบาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 14 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.52/87.50 สูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้คือ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีทักษะในการอ่าน หนังสือส่งเสริมการอ่านชุด สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.863 อยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to develop Development of Textbooks Reading Entitled “Conserving Renu Nakhon Local Wisdom” in Thai Learning Substance Group for Prathom Suksa 6 to contain their efficiency of the standard criteria of 80/80, 2) to compare the students’ reading skills gained before and after they had learnt through the developed development of Textbooks Reading Entitled “Conserving Renu Nakhon Local Wisdom” in Thai Learning Substance Group for Prathom Suksa 6, 3) to investigate the students’ attitude toward their learning after they had learnt the developed textbooks for enhancing reading entitled “Conserving Renu Nakhon Local wisdom” in Thai Learning Substance Group for Prathom Suksa 6.

The instruments used in this research consisted of 1) 5 textbooks developed for enhancing the students’ reading skill entitled “Conserving Renu Nakhon Local Wisdom” in Thai Learning Substance Group for Phathom Suksa 6, 2) learning plans, 3) tests to measure the students’ reading skill, 4) Questionnaire to examine the students’ attitude. The subjects were 14 Phathom Suksa 6 students who were studying in the second semester of 2010 academic year at Ban Dongbak School of Nakhon Phanom Educational Service Area 1. They were purposively selected. The statistics used for the research included mean, standard deviation, and t-test (Dependent Samples).

The study showed the following results:

1. The textbooks developed for enhancing the students’ reading skill contained their efficiency of 88.52/87.50 which was higher than the set criteria of 80/80.
2. After the students had learnt through the developed textbooks Reading Entitled “Conserving Renu Nakhon Local Wisdom” in Thai Learning Substance Group for Prathom Suksa 6, their reading skills was statistically higher than that of before at .01 level of significance.
3. On the average, the students’ attitude toward their learning through the developed textbook entitled “Conserving Renu Nakhon Local Wisdom” in Thai Learning Substance Group for Phathom Suksa 6 was at 4.863 which was at the highest level.

กุ่มิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมงานการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และสร้างสรรค์ให้ทัน

ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงออกถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้ เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติควรแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 37)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างดี อ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล และคิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้ ใช้ภาษาในการพัฒนาตนเอง สร้างสรรค์งานอาชีพ สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต รู้และเข้าใจ ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษา ภูมิใจในความเป็นไทย ชื่นชมวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของไทย สามารถประยุกต์ใช้ทักษะทางภาษาในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์ บุคคล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์โลกทัศน์ที่กว้างไกล และลึกซึ้ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 9) การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดนั้นสถานศึกษาจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระการเรียนรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 17)

การอ่าน จึงมีความสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ทางวิชาการและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพของประชากร แต่ปัจจุบันนี้คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มึนิสัยรักการอ่าน และไม่รู้จักใช้การอ่านเพื่อพัฒนาจิตใจของตนเอง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามความมุ่งหวังของหลักสูตร สอดคล้องกับความมุ่งหมายและแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็น

ส่วนใหญ่ จึงถือได้ว่าทักษะการอ่านสำคัญที่สุดของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ดังคำกล่าวของ บันลือ พฤกษ์วัน (2545, หน้า 7-8) กล่าวว่า การอ่านเป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในโรงเรียนประถมศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญต่อการอ่านอย่างแท้จริง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยการอ่าน ฝึกทักษะการอ่านที่ถูกต้อง และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมไว้ให้ อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอและสื่อการเรียนการสอนที่สำคัญที่สามารถส่งเสริมการอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีคือหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เป็นไปเพื่อส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้เกิดทักษะการอ่านและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

หนังสือส่งเสริมการอ่านหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่เรียบเรียงขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เหมาะสมกับวัยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงประโยชน์ในการศึกษาด้วยตนเอง ให้ความรู้ที่เป็นสาระประโยชน์และความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าทางภาษา การเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตร ช่วยพัฒนาการเรียนของนักเรียนที่เรียนอ่อน เสริมความรู้ของนักเรียนที่เรียนเก่งและยังช่วยให้นักเรียนรู้จักหาความเพลิดเพลินยามว่างด้วยการอ่านหนังสือ (สุวรรณณี วิฑยอุตม, 2540, หน้า 5)

นอกจากนี้ หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึงหนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านไปในตัว โดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อประเพณีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ ความคิด ปรัชญาและบันเทิง ซึ่งอาจเป็นหนังสือเรื่องสั้นๆ นิทาน ตำนาน วรรณกรรมสำหรับเยาวชน เป็นต้น (สำลี รักสุทธี, 2544, หน้า 58)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่สั่งสมสืบทอดกันมา กำนาน โดยเกิดจากประสบการณ์ในชีวิตคนเรา ผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกเป็นองค์ความรู้ นอกจากนี้สำนักวิชาการต่างๆ ได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ว่าดังนี้ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 19 (2540, หน้า 245-248) อธิบายว่า ภูมิปัญญาชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ของชาวบ้าน ซึ่งเรียนรู้มาจากปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้อง และความเฉลียวฉลาดของแต่ละคน หรือผู้มีความรู้ในหมู่บ้าน ในท้องถิ่นต่างๆ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2540, หน้า 11-12) ให้ความหมายของภูมิปัญญาไว้ในงานวิจัยเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค : วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทยว่า ภูมิปัญญาหมายถึงความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความชัดเจนที่กลุ่มชนได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัวและดำรงชีพในระบบนิเวศ หรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมา ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงเป็นความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความชัดเจน ที่เป็นผลของการใช้สติปัญญาปรับตัวกับสภาวะต่างๆ ของคนในท้องถิ่นหรือ ในพื้นที่ที่กลุ่มชนนั้นตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานอยู่ และสืบทอดกันมา ดังนั้นภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงหมายถึงความรู้หรือประสบการณ์อันเป็นองค์ความรู้ของคนในชุมชนและเนื่องจากอำเภอเรณูนครเป็นท้องถิ่นที่มีภูมิปัญญาอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่โดดเด่นควรแก่การอนุรักษ์ให้เป็นแบบอย่างของคนรุ่นหลังอยู่หลายประการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้คัดสรรภูมิปัญญาของนักปราชญ์ชาวบ้านในอำเภอเรณูนครมาสร้างเค้าโครงเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ทำให้ ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่น เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความรัก ผูกพันกับท้องถิ่นของตน เด็กได้มีประสบการณ์แล้วทำให้เกิดความสนุกสนานและการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ เป็นวิธีสอนที่สนุกสนานช่วยให้นักเรียนได้ฝึกในส่วนที่เพิ่มเติม หรือเสริมจากหนังสือเรียน ทั้งยังช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น เป็นการ

ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548, หน้า 146) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยา ตอพล (2541, หน้า 134) เตือนใจ คุณมาศ (2542, บทคัดย่อ) และบัวสอน จันทร์แดง (2542, บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาหนังสือและแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย พบว่า นักเรียนให้ความสนใจและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นสอดคล้องกับปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดงบาก นักเรียนยังขาดทักษะในการอ่าน อ่านหนังสือไม่ได้ ขาดการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่มีนิสัยรักการอ่าน ขาดหนังสือที่เหมาะสมกับนักเรียน และจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหาในการอ่าน คือ อ่านไม่คล่อง รวมทั้งไม่มีนิสัยรักการอ่านและจากการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระดับชาติของโรงเรียนบ้านดงบากในปีการศึกษา 2550 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเท่ากับ 42.38 และการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาตรฐานที่ 4 คิด วิเคราะห์ อยู่ในระดับปรับปรุง และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร อยู่ในระดับปรับปรุง เช่นเดียวกัน (สำนักงานรับรองมาตรฐาน, 2547, หน้า 8)

จากปัญหาด้านการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการเรียนการสอนด้านการอ่าน ควรได้รับการแก้ไข ครูควรใช้เทคนิคในการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เด็กสนใจ และได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ตลอดจนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียนที่ต่อเนื่องจะเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนได้อย่างดี สอดคล้องกับคำกล่าวของสุชาติ เจริญฤทธิ์ (2543, หน้า 1) ที่กล่าวว่า วิธีหนึ่งที่จะทำให้ นักเรียนมีทักษะในการอ่าน คือ ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง จัดหาสื่อหนังสือที่หลากหลาย และมีจำนวนมากเพียงพอ โดยเฉพาะหนังสือที่ผู้เรียนสนใจ มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย และเป็นเรื่องราวใกล้ตัวผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการอ่าน

มีนิสัยที่ดีต่อการอ่าน บทบาทของครูและผู้เกี่ยวข้องในการอ่านคือ การเตรียมหนังสือที่มีคุณค่าให้แก่เด็ก เพราะหนังสือเป็นปัจจัยสำคัญในการอ่าน ถ้าหากเด็กไม่มีหนังสือสำหรับอ่านเด็กก็ไม่สามารถพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ สติปัญญา ความนึกคิด ตลอดจนจิตใจได้เต็มที่ และหนังสือนิทานเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ศึกษาหลักการและเหตุผลดังกล่าว จึงสนใจที่จะสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นและช่วยกันดำรงไว้ให้อยู่คู่ชาวอำเภอเรณูนครสืบไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยจากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านระดับช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเนื้อหาในการอ่านโดยใช้คำศัพท์พื้นฐานจากหนังสือชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาทีและวรรณคดีลำนํ้า รวมทั้งใช้ข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเรณูนคร แล้วดำเนินการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีแบบฝึกทักษะประกอบทุกแผนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสามารถได้อ่านถูกต้อง อ่านได้คล่องแคล่ว รวมทั้งมีนิสัยรักการอ่าน เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความตระหนักภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังภาพประกอบ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปรอิสระ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปรตาม

1. ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
2. ทักษะการอ่าน
3. เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ในเครือข่ายโพททองหนองย่างนางาม จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาดี โรงเรียนบ้านเหล่าสำราญ และโรงเรียนชุมชนบ้านหนองย่างขึ้น อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม จำนวน 112 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านดงบาก อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม จำนวน 14 คน โดยเลือกการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) เพราะนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มีสภาพต่างๆ ไปใกล้เคียงกัน แต่ละห้องเรียนจัดนักเรียนที่คละความสามารถทางการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้
 - 2.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม
 - 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 แผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะเป็นแบบวัดปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
 - 2.4 แบบวัดเจตคติต่อการเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การประเมินผลก่อนเรียน (Pretest) โดยนำแบบวัดทักษะการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้นักเรียนทำ แล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน (Posttest)
2. ทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยทดลองสอนด้วยตนเอง ใช้เวลาสอน 15 ชั่วโมง
3. เมื่อสิ้นสุดการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำการประเมินผลหลังเรียนด้วยแบบวัดทักษะการอ่านฉบับเดิม ให้นักเรียนทำ แล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน
4. วัดเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 1.2 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80
 - 1.3 เปรียบเทียบทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนกับก่อนเรียนโดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples
 - 1.4 การวิเคราะห์เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบกับเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านซึ่งผู้วิจัยกระทำขณะทำการทดลองด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้แบบสังเกตและสัมภาษณ์นักเรียน เช่น สังเกตพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด การอ่านหนังสือในมุมหนังสือ การบันทึกการอ่าน รวมทั้งการนำเสนอเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การคำนวณหาค่าระดับความยากง่าย (p) ของแบบวัดทักษะการอ่าน

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของวัดทักษะการอ่าน

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการอ่าน โดยใช้สูตร KR₂₀ ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richarson)

1.4 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบวัดทักษะการอ่าน โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC

2. ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐาน 80/80

3.2 หาความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) โดยการทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระกัน (t-test แบบ Dependent-Samples)

3.3 หาค่าเฉลี่ยเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบวัดเจตคติ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพ 88.52/87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ทักษะการอ่านของนักเรียนหลังจากเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 25.29 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.00 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 35.00 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าทักษะการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เจตคติของนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.863 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ตามลำดับ ดังนี้

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้ง 5 เรื่อง มีประสิทธิภาพร้อยละ 88.52/87.50 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ทั้ง 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 88.52 และได้คะแนนเฉลี่ยตามแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ

87.50 แสดงให้เห็นว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบและเทคนิควิธีการเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่หลากหลายรูปแบบ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู ขั้นตอนการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับชั้นตลอดจนประสบการณ์ของนักเรียน และวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วดำเนินการสร้างตามขั้นตอนในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ราตรี พิมพ์บุตร (2546, หน้า 75) ที่กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนมีหลากหลายรูปแบบส่งเสริมให้ฝึกทักษะโดยเน้นกระบวนการคิด จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในเรื่องที่เรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ล่าสิร์กสุทธิ (2544, หน้า 29) กล่าวไว้ว่า หนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นการเพิ่มทักษะการอ่านไปในตัว โดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อประเพณีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ ความคิดปรัชญาและบันเทิง และสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545, หน้า 1) กล่าวว่า หนังสือที่ส่งเสริมให้มีทักษะในการอ่านภาษาไทย และมีนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น มีคติอันเป็นประโยชน์ต่อวัยของนักเรียน ทั้งนี้อาจจะเรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องสนุก เราใจให้ผู้เรียนมีความอยากอ่านมากขึ้น

1.2 หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 5 เรื่อง ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 อยู่ในเกณฑ์ระดับเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา เหมาะสมกับสภาพและวัยของนักเรียน สามารถนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่าน จากหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตรงตามเนื้อหาของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขสม เมฆขยาย (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน (ประกอบแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน และการเขียน) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่าน และการเขียนค่าตามมาตราตัวสะกด ก่อนและหลังการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน (ประกอบแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียน) ของผู้เรียนพบว่าคะแนนทดสอบทักษะการอ่าน และการเขียนค่า ตามมาตราตัวสะกด ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หลังเรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน (ประกอบแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียน) ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาคะแนนพัฒนาพบว่า มีค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนา ร้อยละ 56.17% ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 25 ถือว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน (ประกอบแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน และการเขียน) และการจัดการเรียนแบบร่วมมือมีประสิทธิภาพในการพัฒนา ทักษะการอ่าน และการเขียนค่า ตามมาตราตัวสะกดสูงและสอดคล้องกับสุภาภิต แก้วนามไชย (2550, หน้า 45) ที่ได้พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาไทยเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนายออำเภอรณูนคร จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.75/85.67 แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ เมตตา บุญยะศรี (2552, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา

หนังสือนิทานเพื่อส่งเสริมการอ่านและเขียนสะกดคำตาม มาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 13 คน ปีการศึกษา 2551 พบว่า นิทานเพื่อส่งเสริมการอ่านและ เขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1 นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทาน มีความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร อรรถลักษ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสือส่งเสริมการ อ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนายอ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือ ส่งเสริมการอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านนครพนม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.33/84.00 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้ง ไว้ ทักษะการอ่านบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนายอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 หลังเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน วรรณกรรมพื้นบ้านนครพนม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นการเรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุด สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถพัฒนาทักษะ การอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการ จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านมีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของ นักเรียน เนื้อเรื่อง มีภาพที่สวยงาม ดึงดูดความสนใจของ ผู้เรียน จึงช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย การเรียนการสอน สนุกสนาน ผู้เรียนมีความพอใจที่จะเรียน ทำให้ประสบ ความสำเร็จในการอ่านได้เป็นอย่างดี

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดง บาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่านชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับ “มากที่สุด” นับว่าเป็น หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดี นักเรียนมีความสนใจ และ

ชื่นชอบที่จะอ่านหนังสือดังกล่าว นักเรียนอ่านแล้วเกิด ทักษะในการอ่าน ได้รับความรู้ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีนิสัยรักการอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะผู้วิจัยได้สร้างและปรับปรุงหนังสือจนมีคุณภาพตาม ลักษณะหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก รูปเล่ม สวยงาม เนื้อหาสอดคล้องกับสภาพและวัยของนักเรียน นักเรียนอ่านแล้วมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ เนื้อหาไม่ยาก หรือง่ายเกินไป ภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อ เรื่องมีชีวิตชีวา ช่วยทำให้อ่านเรื่องเข้าใจง่ายอ่านแล้วได้รับ ความรู้เพิ่มเติมนอกจากความรู้จากหนังสือเรียนนอกจาก จะมีเนื้อหาที่สนุกสนานแล้วยังให้ความรู้ให้ประสบการณ์ ที่แปลกใหม่กับเด็ก ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน ทั้งการอ่านในใจเพื่อจับใจความเรื่องที่อ่าน การอ่านออก เสียง รวมถึงการได้รู้จักคำและความหมายเพิ่มขึ้นช่วย เพิ่มพูนทักษะในการอ่านมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสภาพ ท้องถิ่นของนักเรียน สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการ พัฒนาการอ่านได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เจตคติในการเรียน สาระการเรียนรู้ภาษาไทยดีขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ ในการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเชื่อมโยงสู่สาระ การเรียนรู้อื่นได้เป็นอย่างดี เป็นการพัฒนาทักษะการฟัง การพูดการอ่าน และการเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่ง สอดคล้องกับคำกล่าวของ อภิวัชรธรรม วีระสมิทธิ (2544, หน้า 19) ที่กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านจะเป็นเครื่อง ช่วยพัฒนาเด็ก เพราะการอ่านหนังสือทำให้เด็กมีความรู้ กว้างขวางเกิดจินตนาการมีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบ รู้ มีเขาว์ปัญญาและไหวพริบดี หนังสือที่เหมาะสมกับวัยจะ ช่วยให้เด็กพัฒนาการด้านสติปัญญาและอารมณ์ดีขึ้น และ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ เจษฎา บุญมาโฮม (2546, หน้า 24) ที่กล่าวว่า การให้ความรู้และประสบการณ์ ใดๆ ก็ตามต้องมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติอยู่เสมอ แต่จะ เปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทางบวกหรือทางลบย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการของผู้สอน การจัดประสบการณ์ที่ให้ผู้เรียนเห็น ความสำคัญของเรื่องที่เรียนจะทำให้ผู้เรียนมีเจตคติใน ทางบวกมากขึ้น สอดคล้องกับ สายสุดา โคตรสมบัติ (2548, หน้า 81) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่เร้าความสนใจ ของนักเรียน นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายและเรียน ในเรื่องที่ใกล้ตัวย่อมทำให้เจตคติของนักเรียนต่อเรื่องนั้น

สูงขึ้น โดยเฉพาะหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือประกอบภาพ มีคำอธิบายเนื้อเรื่องอย่างชัดเจนจึงทำให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนและมีเจตคติต่อการเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรศึกษารายละเอียด คำชี้แจงของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ

1.2 ครูควรเตรียมหนังสือส่งเสริมการอ่านให้เพียงพอแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนจะได้อ่านตามความสนใจและเวลารว่างของแต่ละคน

1.3 ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านในรายวิชาอื่นๆ เพื่อเป็นการเสริมทักษะให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามยิ่งขึ้น

1.4 ครูควรแจ้งผลการประเมินทุกครั้ง เพื่อให้ นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง

1.5 ครูควรฝึกให้นักเรียนสร้างชิ้นงานด้วยตนเอง เช่น หนังสือส่งเสริมการอ่านง่ายๆ เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและเขียนของนักเรียนให้พัฒนายิ่งขึ้น

1.6 ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลาย โดยจัดทำมุมหนังสือส่งเสริมการอ่านในห้องเรียนเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน

1.7 ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านขึ้นมากประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างหนังสือนิทานประเภทวิธีการเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การทำขนมจีนน้ำยั่ว การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อผู้เรียนจะได้เชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ชีวิตประจำวัน

2.2 ควรมีการศึกษาความคงทนการการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเรณูนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.3 ควรนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปจัดการเรียนการสอนในลักษณะการบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้อย่างหลากหลาย และเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านไปพร้อมกันด้วย

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เดือนใจ คุณมาศ. (2542). *การพัฒนาหนังสือเรียนภาษาไทย เรื่องชีวิตของพลายน้อย และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำหรับการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา*. วิทยานิพนธ์

กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บันลือ พุกชะวัน. (2545). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เมตตา บุญยะศรี. (2551). *การพัฒนาหนังสือนิทานและแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- สุริยา ตอพล. (2541). การพัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับการสอนภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุชาติ เจริญฤทธิ์. (2543). การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง เทียวเมืองพังงา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุภาสิต แก้วนามไชย. (2550). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน. ผลงานทางวิชาการ นครพนม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1.
- สุขสม เมฆขยาย. (2550). การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพุน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. ผลงานทางวิชาการ ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.
- สำลี รักสุทธี. (2544). ทางก้าวสู่ศรูอาชีพ. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- _____. (2544). เทคนิควิธีการเขียนหลักสูตร และการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- อัมพร อรรถคลังซ์. (2553). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านนครพนม กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.